

Väidetavalt halvustavate märkuste avaldamine internetis: sellest liikmesriigi territooriumil tekkinud kahju hüvitamist võib nõuda selle liikmesriigi kohtutes

Selle kohtualluvuse määramine sõltub ainult tingimusest, et kahjustav teabesisu on või oli sellel territooriumil kättesaadav

Gtflifx Tv (edaspidi „hageja“) on Tšehhi Vabariigis asuv äriühing, mis toodab ja levitab audiovisuaalset sisu, mis on mõeldud täiskasvanutele. DR, kelle elukoht on Ungaris, on teine selle valdkonna ettevõtja.

Hageja, kes heidab DRile ette tema suhtes halvustavate märkuste levitamist mitmel veebisaidil, esitas Prantsuse kohtule hagi, nõudes esiteks nende märkuste kustutamist ja avaldatud andmete parandamist ning teiseks nende märkuste tõttu tekkinud kahju hüvitamist. Nii esimeses kohtuastmes kui ka apellatsioonistmes leidsid kohtud, et neil puudub kohtualluvus kõnealuste nõuete lahendamiseks.

Hageja palus Cour de cassation'il (Prantsusmaa kassatsioonikohus) tühistada apellatsioonikohtu otsuse, milles see kohus oli eiranud valikulise kohtualluvuse eeskirja, mis on määruse nr 1215/2012¹ artikli 7 punktis 2 ette nähtud selle paiga kohtute kasuks, „kus kahju tekitanud juhtum on toimunud või võib toimuda“, otsustades, et asja menetlevale kohtule kohtualluvuse andmiseks ei piisa sellest, kui internetis avaldatud halvustavaks peetavad märkused on kättesaadavad selle kohtu tööpiirkonnas, vaid lisaks on vaja, et need võiksid seal kahju põhjustada.

Eelotsusetaotluse esitanud kohus leidis eelkõige, et hageja huvide kese on Tšehhi Vabariigis ja tuvastas, et DR elab Ungaris, ning otsustas, et Prantsuse kohtutel puudub kohtualluvus menetleda väidetavalt halvustavate märkuste kustutamise ja avaldatud andmete parandamise taotlust. Ta otsustas siiski esitada Euroopa Kohtule küsimuse, kas Prantsuse kohtutel on kohtualluvus lahendada kahju hüvitamise nõuet seoses kahjuga, mis on hagejale tekitatud territooriumil, kus need kohtud asuvad, ja seda isegi siis, kui nende kohtute kohtualluvusse ei kuulu parandamise ja kustutamise nõude lahendamine.

Euroopa Kohtu suurkoda **täpsustas** oma otsuses, kuidas määrata kindlaks **need kohtud, kellel on kohtualluvus lahendada hagi, milles nõutakse internetis tekkinud kahju hüvitamist.**

Euroopa Kohtu hinnang

Euroopa Kohus otsustas, et isik, kes leiab, et teda halvustavaid märkusi internetis levitades on rikutud tema õigusi ning kes nõuab samal ajal esiteks internetis avaldatud teda puudutavate andmete parandamist ja teabesisu kustutamist ning teiseks selle internetis avaldamisega tekitatud kahju hüvitamist, **võib pöörduda kohtusse igas liikmesriigis, mille territooriumil on või olid need märkused kättesaadavad, nõudes hüvitist kahju eest**, mis tekkis talle liikmesriigis, mille

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT 2012, L 351, lk 1). Täpsemalt on selle määruse artikli 7 punktis 2 sätestatud järgmist: „Isiku vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib esitada hagi teises liikmesriigis: [...] lepinguvälise kahju puhul selle paiga kohtusse, kus kahju tekitanud juhtum on toimunud või võib toimuda.“

kohtusse on pöördutud, isegi kui selle kohtu **kohtualluvusse ei kuulu parandamise ja kustutamise** nõude lahendamine.

Sellele järeldusele jõudmisel märkis Euroopa Kohus, et tema kohtupraktika kohaselt peetakse valikulise kohtualluvuse eeskirjaga – mis on määruse nr 1215/2012 artikli 7 punktis 2 ette nähtud selle paiga kohtute kasuks, „kus kahju tekitanud juhtum on toimunud või võib toimuda“ – silmas nii **kahjustava sündmuse** kui ka **kahju tekkimise paika**, kuna kumbki neist võib asjaoludest olenevalt **osutada eriti kasulikuks** nii **tõendamise** kui ka menetluse **korraldamise** seisukohast.

Mis puudutab väiteid isikuõiguste rikkumise kohta veebisaidil avaldatud teabesisuga, siis märkis Euroopa Kohus veel, et isik, kes leiab, et talle on kahju tekitatud, võib pöörduda kogu kahju hüvitamiseks nõudega kas **selle liikmesriigi kohtute poole, kus on selle teabesisu edastaja asukoht kahjustava sündmuse paiga alusel**, või selle **liikmesriigi kohtute poole, kus on tema huvide kese kahju tekkimise paiga alusel**. See isik võib kogu kahju hüvitamise nõude asemel esitada ka nõude iga liikmesriigi kohtusse, kelle territooriumil on või oli internetis avaldatud teabesisu kättesaadav. Neil kohtutel **on kohtualluvus tuvastada vaid kahju, mis tekkis selle liikmesriigi territooriumil, mille kohtusse on pöördutud**.

Sellest järeldub, et vastavalt määruse nr 1215/2012 artikli 7 punktile 2, nagu seda on tõlgendatud varasemas kohtupraktikas, võib isik, kes leiab, et talle on andmete veebisaidil avaldamisega kahju tekitatud, nende andmete parandamiseks ja internetis avaldatud teabesisu kustutamiseks pöörduda kohtusse, kelle kohtualluvusse kuulub kogu kahju hüvitamise nõude lahendamine, see tähendab kas selle teabesisu edastaja asukoha kohtusse kahjustava sündmuse paiga alusel või kohtusse, kelle tööpiirkonnas asub selle isiku huvide kese kahju tekkimise paiga alusel.

Sellega seoses täpsustas Euroopa Kohus, et internetis avaldatud andmete parandamise ja teabesisu kustutamise nõude võib esitada vaid kohtule, kelle kohtualluvusse kuulub kogu kahju hüvitamise nõude lahendamine, kuna niisugune parandamise ja kustutamise nõue on **üks ja jagamatu**.

Seevastu võib **kahju hüvitamist käsitleva** nõude ese olla kas täielik või osaline hüvitamine. Seega ei ole õigustatud see, kui samal põhjusel välistatakse hageja õigus esitada kahju osalise hüvitamise nõue mis tahes muule kohtule, kelle tööpiirkonnas on tema hinnangul talle tekitatud kahju.

Niisugune välistamine ei ole kohustuslik ka tõrgeteta õigusemõistmise seisukohast, kui kohtul, kellel on kohtualluvus tuvastada üksnes kahju oma asukohaliikmesriigis, on **täiesti võimalik** selles liikmesriigis toimuva menetluse raames ning seal kogutud tõendite alusel **hinnata väidetava kahju tekkimist ja ulatust**.

Lõpuks tuleb märkida, et kohtualluvuse määramine asjaomastele kohtutele, et tuvastada üksnes kahju, mis tekkis nende kohtute asukohaliikmesriigi territooriumil, sõltub üksnes **tingimusest, et kahjustav teabesisu on või oli sellel territooriumil kättesaadav**, kuna määruse nr 1215/2012 määruse artikli 7 punkt 2 ei sea kohtualluvuse määramisel täiendavaid tingimusi. Täiendavate tingimuste lisamine võib praktikas viia selleni, et välistatakse asjaomase isiku võimalus esitada kahju osalise hüvitamise nõue kohtule, kelle tööpiirkonnas on selle isiku hinnangul talle kahju tekitatud.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106